

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

23 июнь 2023 ел

КАРАР

№ 5480

Башкарма комитетның «2023-2025 елларга Яр Чаллы шәһәрндә мәдәниятне үстерү муниципаль программасын раслау турында» 2022 елның 19 октябрдәге 5650 номерлы карарына үзгәрешләр кергү турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, шәһәр Уставы, Шәһәр Советының 2007 елның 21 февралдәге 19/8 номерлы карары белән расланган Муниципаль хокукый актлар системасы турында нигезләмәненң 5.24 пункты, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижелелеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрдәге 5326 номерлы карары нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. Башкарма комитетның «2023-2025 елларга Яр Чаллы шәһәрндә мәдәниятне үстерү муниципаль программасын раслау турында» 2022 елның 19 октябрдәге 5650 номерлы карарына (Башкарма комитетның 2023 елның 31 мартындагы 2596 номерлы карары редакциясендә) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 2 пунктны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«2. Башкарма комитетның финанс идарәсенә 2023-2025 елларга Яр Чаллы шәһәрндә мәдәниятне үстерү муниципаль программасын тормышка ашыруга чараларны финанслауны шәһәр бюджетында «Балаларга өстәмә белем бирү» 0703, «Мәдәният» 0801 бүлгегә (бүлекчәсе) буенча каралган акчалар хисабына 1 317 994,7 мең сум: 2023 елда – 486 021,5 мең сум; 2024 елда – 413 891,1 мең сум; 2025 елда – 418 082,1 мең сум күләмендә тәэмин итәргә.»;

2) 2023-2025 елларга Яр Чаллы шәһәрндә мәдәниятне үстерү муниципаль программасында:

- 1 бүлектә «Еллар буенча бүлеп, программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы» юлын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«Еллар буенча бүлеп, программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы»	Финанслау чыганаclarы	Программаны тормышка ашыру еллары			
		2023 ел (мең сум)	2024 ел (мең сум)	2025 ел (мең сум)	Тормышка ашыру чорында барлыгы (мең сум)
	Муниципаль бюджет	486 021,5	413 891,1	418 082,1	1 317 994,7
	Федераль бюджет	-	-	-	-
	Республика бюджет	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-
	Барлыгы	486 021,5	413 891,1	418 082,1	1 317 994,7»;

- 4 бүлекне кушымтада каралганча яңа редакциядә бәян итәргә.

2. Башкарма комитетның эш кәгазьләрен алып бару идарәсенә әлеге карарны рәсми бастырып чыгаруны һәм аны «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>), Яр Чаллы шәһәренең рәсми сайтында урнаштыруны тәмин итәргә.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесе урынбасары Р.М. Хәлимовка, Башкарма комитет Житәкчесе урынбасары, финанс идарәсе башлыгы С.Р. Мулюковага йөкләргә.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Ф.Ш. Салахов

Башкарма комитетның
2023 елның 23 июнендәге
5480 номерлы карарына
кушымта

4 бүлек. Тормышка ашыру срокларын һәм җаваплы башкаручыларны күрсәтеп,
программа чараларының исемлеге һәм кыскача тасвирламасы

«2023-2025 елларга китапханә эшен үстерү» ярдәмче программасы

Ярдәмче программаның паспорты

Ярдәмче программаның исеме	2023-2025 елларга китапханә эшен үстерү (алга таба – ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны эшләү өчен нигез (хокукый актның исеме, номеры һәм датасы)	«Китапханә эше турында» 1994 елның 29 декабрдәге 78-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасының «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Законы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтиҗәләгән бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрдәге 5326 номерлы карары
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе (алга таба – мәдәният идарәсе)
Ярдәмче программаны үтәүчеләр	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре
Ярдәмче программаның максаты	Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү
Ярдәмче программаның бурычлары	1. Гражданның мәгълүматтан һәм белемнәрдән ирекле файдалану мөмкинлегенә карата үзләренең конституциячел хокукларын тормышка ашыруны тәмин итә торган китапханә хезмәте күрсәтү системасын үстерү, шулай ук китапханә фондларын саклау һәм үстерү. 2. Мәгълүмати-китапханә хезмәтләреннән файдалануда һәм шәһәр халкының мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерүдә тигез мөмкинлекләр тәмин итү.
Ярдәмче программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2023 - 2025 еллар

Еллар буенча бүлеп, ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	Ярдәмче программаны тормышка ашыру еллары			
		2023 ел (мең сум)	2024 ел (мең сум)	2025 ел (мең сум)	Тормышка ашыру чоры өчен барлығы (мең сум)
	Муниципаль бюджет	95 032,4	84 024,9	84 857,1	263 914,4
	Федераль бюджет				
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-
	Барлығы	95 032,4	84 024,9	84 857,1	263 914,4
Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	<ul style="list-style-type: none"> - шәһәр халкының уку ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү өчен китапханә фондларын тулыландыру (берәмлек); - шәһәр халкының уку ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү өчен китапханәләренә вакытлы матбугат белән тулыландыру; - шәһәр халкының мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү, укуны популярлаштыру (берәмлек); - шәһәр халкының мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү, укуны популярлаштыру (кеше). 				
Ярдәмче программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Ярдәмче программаның үтәлешен контрольдә тотуны мәдәният идарәсе гамәлгә ашыра				

Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың эчтәлегә

Хәзерге вакытта «Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУга капитал ремонт таләп ителә. 18 шәһәр китапханәсе таләпләргә туры килә торган бина белән тәэмин итүгә мохтаж. Шәһәр китапханәләренә әдәбият керү күләме кими. Шәһәрнең 1 кешесенә китап белән уртача тәэмин ителеш бары тик 1,4 (Россия Федерациясендә - 7,0; Татарстан Республикасында - 6,0); 1 укучыга - 12 китап (Россия Федерациясендә - 17,5; Татарстан Республикасында - 16) тәшкит итә.

«2023-2025 елларга китапханә эшен үстерү» ярдәмче программасы гражданнарга мәгълүматтан һәм белемнәрдән ирекле файдалану мөмкинлегенә карата үзләренә конституциячел хокукларын тормышка ашыруны тәэмин итә торган китапханә хезмәте күрсәтү системасын үстерүгә, шулай ук китапханә фондларын саклау һәм үстерүгә юнәлдерелгән.

Әлеге ярдәмче программаны тормышка ашыру мәдәният өлкәсендәге учреждение эшчәнлегендә булган кыенлыкларны жиңеп чыгарга, китапханә фондларын тулыландыру, шәһәр халкының уку ихтыяжларын канәгатьләндерү, шәһәр халкының мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү, укуны популярлаштыру өчен китапханә фондларын тулыландыру буенча максатчан эш алып барырга мөмкинлек бирәчәк. Ярдәмче программа интеллектуаль, ижади, оештыру һәм финанс мөмкинлекләрен берләштерүне күздә тотта.

«2023-2025 елларга китапханә эшен үстерү» ярдәмче программасының максаты, бурычлары, нәтижәләрен
бәяләү индикаторлары, чаралары һәм финанслау

№	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижәләргә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы			Финанслау чыганагын күрсәтеп, финанслау (мең сум)			Көтелгән нәтижә
					2023	2024	2025	2023	2024	2025	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
							Муниципаль бюджет				
Максат: Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә ағымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү											
1 бурыч. Гражданның мәгълүматтан һәм белемнән ирекле файдалану мөмкинлегенә карата үзләренең конституциячел хокукларын тормышка ашыруны тәмин итә торган китапханә хезмәт күрсәтү системасын үстерү, шулай ук китапханә фондын саклау һәм үстерү											
1	Китапханә фондларын туган якны өйрәнү әдәбияты, жирле документлар, Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халыкларның телләрендәге документлар белән комплекташтыру	«Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУ	2023-2025 еллар	Китапханә фондларына бер елда яңа килгән экземплярлар саны, берәмлек	135	125	115	50,0	50,0	50,0	Шәһәр халкының уку ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү өчен китапханә фондларын тулыландыру
2	Үзәк, республика һәм жирле матбугат басмаларына язылуны тәмин итү	«Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУ	2023-2025 еллар	Язылган басмаларның исемнәренең саны, берәмлек	170	170	170	1000,0	1000,0	1000,0	Шәһәр халкының уку ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү өчен, китапханәләргә вакытлы басмалар белән тулыландыру
2 бурыч. Мәгълүмати-китапханә хезмәтләренең файдалану мөмкинлеген һәм шәһәр халкының мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерүдә бертигез мөмкинлекләргә тәмин итү											
3	Китапханә эшен үстерүгә һәм укуны популярлаштыруга юнәлдерелгән шәһәр массакүләм чаралар үткәру	«Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУ	2023-2025 еллар	Үткәрилгән чаралар саны, берәмлек	21	22	23	-	-	-	Шәһәр халкының мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү, укуны популярлаштыру

4	Китапханә эше өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару)	«Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУ	2023-2025 еллар	Китапханә чараларына килү саны, кеше	76 000	76 500	77 000	83 982,4	82 974,9	83 807,1	Шәһәр халкының мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү, укуны популярлаштыру
5.	«Мәдәният» илкуләм проекгының «Культуралы мохит» федераль проекты	«Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУ	2023	Муниципаль китапханәне бердәм модельле стандарт буенча кабат жиһазландыру	1	-	-	10 000,0	-	-	Шәһәр халкының мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү, укуны популярлаштыру

«2023-2025 елларга музей эшен үстерү» ярдәмче программасы

Ярдәмче программаның паспорты

Ярдәмче программаның исеме	2023-2025 елларга музей эшен үстерү (алга таба – ярдәмче программа)				
Ярдәмче программаны эшләү өчен нигез (хокукий актның исеме, номеры һәм датасы)	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасының «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Законы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәләгелен бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрэндәге 5326 номерлы карары				
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе (алга таба – мәдәният идарәсе)				
Ярдәмче программаны үтәүчеләр	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре				
Ярдәмче программаның максаты	Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгәтләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү				
Ярдәмче программаның бурычы	1. Музейларны һәм музей эшен үстерү һәм аларның жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак социомәдәни функцияләрен тормышка ашыру өчен шартлар тудыру. Тарихи-мәдәни мирасны саклау һәм куллану. 2. Мәдәни-агарту һәм белем бирү эшчәнлеген үткөрү.				
Ярдәмче программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2023 - 2025 еллар				
Еллар буенча бүлеп, ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	Ярдәмче программаны тормышка ашыру еллары			
		2023 ел (мең сум)	2024 ел (мең сум)	2025 ел (мең сум)	Тормышка ашыру чоры өчен барлыгы (мең сум)
	Муниципаль бюджет	26 667,7	26 117,6	26 386,4	79 171,7
	Федераль бюджет				
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-
Барлыгы	26 667,7	26 117,6	26 386,4	79 171,7	

Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре	<ul style="list-style-type: none"> - фондларны тулыландыру, шәһәр рәссамнарына ярдәм итү, музей эшен популярлаштыру (берәмлек); - гражданның мэдәни кыйммәтләргә тарту, халыкның музей хезмәтләренә ихтыяжын канәгатьләндерү (процент); - күргәзмәләр саны арту (берәмлек); - музейга килүчеләр саны арту (кеше)
Ярдәмче программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Ярдәмче программаның үтәлешен контрольдә тотуны мэдәният идарәсе гамәлгә ашыра

Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың эчтәлегә

«2023-2025 елларга музей эшен үстерү» ярдәмче программасы музей фондларын саклау, өйрәнү һәм комплекташтыру, шулай ук аларның жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак социомэдәни функцияләрен мэдәни-агарту һәм белем бирү эшчәнлегә алып бару юлы белән тормышка ашыру өчен шартлар тудыру максатларында музей эшен үстерүне максат итеп куя.

Мэдәният һәм сәнгать үсеше өчен тискәре ситуацияне бюджетның тотрыклы дефициты да, халыкның реаль керемнәре кимү тенденциясен дә китереп чыгара. Шәһәр музей фондының (Тарихи-туган якны өйрәнү музейе һәм Картиналар галереясы) һәм музейларның торышы һәм үсеше, мэдәни мирасны саклау һәм трансляцияләү өчен традицион урын буларак, таләпләргә туры килми. Музейларның начар техник жиһазланышы музей фондын компьютерлаштыруны нәтижәле үткәрергә мөмкинлек бирми. Ял итү мэдәният учреждениеләренә популярлыгы һәм әһәмияте кими.

Әлеге ярдәмче программаны тормышка ашыру учреждениеләр эшчәнлегендә булган авырлыкларны жиңәргә, музей фондларын сакларга, өйрәнәргә һәм комплекташтырырга, шулай ук аларның жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак социомэдәни функцияләрен мэдәни-агарту һәм белем бирү эшчәнлегә алып бару юлы белән тормышка ашырырга мөмкинлек бирәчәк.

«2023-2025 елларга музей эшен үстерү» ярдәмче программасының максаты, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары, чаралары һәм финанслау

№ т/б	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы			Финанслау чыганагын күрсәтеп, финанслау (мең сум)			Көтелгән нәтижә
					2023	2024	2025	2023	2024	2025	
					1	2	3	4	5	6	
								Муниципаль бюджет			
Максат: Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренен мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү											
1 бурыч. Музейларны һәм музей эшен үстерү һәм аларның жәмгыять үсешенен мөһим ресурсы буларак социомәдәни функцияләрен тормышка ашыру өчен шартлар тудыру, тарихи-мәдәни мирасны саклау һәм куллану											
1	Музей коллекцияләрен тулыландыру, музей эшен модернизацияләү һәм популярлаштыру	«Яр Чаллы картиналар галереясы» МБУ, «Тарихи-туган якны өйрәнү музей» МАМУ	2023-2025 еллар	Предметлар, чаралар исемнәренен саны (ким түгел), берәмлек	1	1	1	50,0	50,0	50,0	Фондларны тулыландыру, шәһәр рәссамнарына ярдәм күрсәтү, музей эшен популярлаштыру
2 бурыч. Мәдәни-агарту һәм белем бирү эшчәнлеген үткөрү											
2	Мәдәни-белем бирү, фәнни-агарту максатларында музей фондыннан файдалануны активлаштыру	«Яр Чаллы картиналар галереясы» МБУ, «Тарихи-туган якны өйрәнү музей» МАМУ	2023-2025 еллар	Төп фондның экспозициягә куела торган музей предметлары өлеше (барлык формаларда), %	29	30	32	-	-	-	Гражданның мәдәни кыйммәтләргә жәлеп итү, халыкның музей хезмәтләренә булган ихтыяжын канәгатьләндерү
3	Күргәзмә эшчәнлеген активлаштыру			Күргәзмәләр саны, берәмлек	46	48	50	-	-	-	

4	Музей эше өлкөсөндө хөзмөтлөр күрсөтү (эшлөр башкаруу)			Музейларга килү саны, кеше	117 000	118 000	119 000	26 617,7	26 067,6	26 336,4	
---	--	--	--	----------------------------	---------	---------	---------	----------	----------	----------	--

«2023 - 2025 елларга муниципаль театр-тамаша учреждениеләрен үстерү» ярдәмче программасы

Ярдәмче программаның паспорты

Ярдәмче программаның исеме	2023-2025 елларга муниципаль театр-тамаша учреждениеләрен үстерү (алга таба – ярдәмче программа)				
Ярдәмче программаны эшләү өчен нигез (хокукий актның исеме, номеры һәм датасы)	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасының «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Законы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәләгән бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрэндәге 5326 номерлы карары				
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе (алга таба – мәдәният идарәсе)				
Ярдәмче программаны үтәүчеләр	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре				
Ярдәмче программаның максаты	Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренен мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү				
Ярдәмче программаның бурычы	Профессиональ сәнгатьне саклау һәм үстерү, ижат коллективларының һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру				
Ярдәмче программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2023 - 2025 еллар				
Еллар буенча бүлеп, ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	Ярдәмче программаны тормышка ашыру еллары			Тормышка ашыру чоры өчен барлыгы (мең сум)
		2023 ел (мең сум)	2024 ел (мең сум)	2025 ел (мең сум)	
	Муниципаль бюджет	111 928,5	103 782,4	104 834,0	320 544,9
	Федераль бюджет				
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-
Барлыгы	111 928,5	103 782,4	104 834,0	320 544,9	

Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	- коллективларның ижади эшчәнлеген үстерү, халыкның барлык яшь категорияләренә мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү, музыкаль, хореография сәнгәтен популярлаштыру (сәг / елга); - коллективның ижади эшчәнлеген үстерү, халыкның мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү (берәмлекләр); - шәһәр халыкның мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү (кеше)
Ярдәмче программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Ярдәмче программаның үтәлешен контрольдә тотуны мәдәният идарәсе гамәлгә ашыра

Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың эчтәлегә

«2023 - 2025 елларга муниципаль театр-тамаша учреждениеләрен үстерү» ярдәмче программасы профессиональ сәнгәтне саклау һәм үстерүгә, ижат коллективларының һөнәри үсешен өчен шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Шәһәрнең профессиональ ижат коллективлары бүгенгә көндә шулай ук шәһәр ижат коллективлары өчен уртак булган кыенлыklar кичерә: бу материал-техник базаның начар булуы, гастроль эшчәнлеген тиешенчә финансланмау, грант ярдәме булмау.

Икенче яктан караганда, аларга бөтен мәдәният өчен дә хас булган барлык проблемалар да кагыла:

1) профессиональ сәнгәтне пропагандалау һәм тамашачылар мәдәниятен тәрбияләү буенча реклама чаралары системасының булмавы;

2) кадрлар проблемасы;

3) профессиональ коллективларның гастрольләрен оештыру системасы булмау.

Әлеге ярдәмче программаны тормышка ашыру учреждениеләр эшчәнлегендәге кыенлыklarны жиңәргә, коллективларның ижади эшчәнлеген үстерергә, халыкның барлык яшь категорияләренә рухи һәм мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерергә, музыкаль, хореография сәнгәтен популярлаштырырга мөмкинлек бирәчәк.

«2023-2025 елларга муниципаль театр-тамаша учреждениеләрен үстерү» ярдәмче программасының максаты, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү
индикаторлары, чаралары һәм финанслау

№ т/б	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы			Финанслау чыганагын күрсәтеп, финанслау (мең сум)			Көтелгән нәтижә
					2023	2024	2025	2023	2024	2025	
					5	6	7	9	10	11	
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	
								Муниципаль бюджет			
Максат: Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү											
1 бурыч. Профессиональ сәнгатьне саклау һәм үстерү, ижат коллективларның һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру											
1	Концертлар һәм концерт программалары күрсәтү	«Болгар» бию театры» МАМУ	2023 – 2025 еллар	Чыгышлар саны, сәг./ел	86	86	86	-	-	-	Коллективларның ижади эшчәнлеген үстерү, халыкның барлык яшь категорияләренең мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү, музыка, хореография сәнгәтен популярлаштыру
2		«Визит» джаз оркестры МАМУ			86	86	86	-	-	-	
3		«Игорь Лерманның камера оркестры» МАМУ			88	88	88	-	-	-	
4	Спектакльләр күрсәтү	«Мастеровые» РДТ» МАМУ	2023 - 2025 еллар	Спектакльләр саны, берәмлек	227	227	227	-	-	-	Коллективның ижади эшчәнлеген үстерү, халыкның мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү

5	Башкару сэнгате, театр эше өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару)	«Болгар» бию театры» МАМУ	2023 - 2025 еллар	Концерт, спектакльләргә килгән тамашачылар саны, кеше	18 000	18 000	18 000	111 928,5	103 782,4	104 834,0	Шәһәр халкының мәдәни һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү
		Визит» джаз оркестры МАМУ			25 612	25 612	25 612				
		«Игорь Лерманның камера оркестры» МАМУ			25 612	25 612	25 612				
		«Мастеровые» РДТ» МАМУ			60 474	60 474	60 474				

«2023 - 2025 елларга муниципаль концерт учреждениеләрен үстерү»
ярдәмче программасы

Ярдәмче программаның паспорты

Ярдәмче программаның исеме	2023-2025 елларга муниципаль концерт учреждениеләрен үстерү (алга таба – ярдәмче программа)				
Ярдәмче программаны эшләү өчен нигез (хокукий актының исеме, номеры һәм датасы)	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасының «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Законы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормаышка ашыру һәм нәтижәләгән бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрендәге 5326 номерлы карары				
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе (алга таба – мәдәният идарәсе)				
Ярдәмче программаны үтәүчеләр	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре				
Ярдәмче программаның максаты	Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү				
Ярдәмче программаның бурычлары	Милли, Россия, дөньякүләм музыка, цирк традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча сәнгатьне үстерү				
Ярдәмче программаны тормаышка ашыру сроклары һәм этаплары	2023 - 2025 еллар				
Еллар буенча бүлеп, ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	Ярдәмче программаны тормаышка ашыру еллары			
		2023 ел (мең сум)	2024 ел (мең сум)	2025 ел (мең сум)	Тормаышка ашыру чоры өчен барлыгы (мең сум)
	Муниципаль бюджет	53 284,1	53 203,5	53 739,6	160 227,2
	Федераль бюджет				
	Республика бюджететы	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-
Барлыгы	53 284,1	53 203,5	53 739,6	160 227,2	

Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре	Коллективларның ижади эшчәнлеген үстерү, барлык яшьтәге халыкның мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү (берәмлек; кеше).
Ярдәмче программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Ярдәмче программаның үтәлешен контрольдә тотуны мәдәният идарәсе гамәлгә ашыра

Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың эчтәлегә

«2023 - 2025 елларга муниципаль концерт учреждениеләрен үстерү» ярдәмче программасы милли, Россия, дөньякүләм музыка, цирк традицияләрен саклау һәм үстерүгә, заманча сәнгатьне үстерүгә юнәлдерелгән.

Соңгы елларда жәмгыятьтә барган сәяси, икътисадый һәм тормышның социаль өлкәләрен камилләштерү процесслары мәдәни потенциал белән мәдәният өлкәсен материал-техник һәм оештыру-хокукый яктан тәмин итү торышы арасында тирән аерманы күрсәтте. Мәдәният һәм сәнгать үсеше өчен тискәре ситуацияне бюджетның тотрыклы дефициты да, халыкның реаль керемнәре кимү тенденциясен дә китереп чыгара.

Кадрлар проблемасы төп проблемаларның берсе булып кала, чөнки мәдәният тармагының икътисадый потенциалын беренче чиратта хезмәт ресурслары билгели. Мәдәният итү учреждениеләре кадрлар базасын ныгытуга мохтаж. Хезмәт хакы түбән булу сәбәпле, яшь белгечләр алда санап үтелгән учреждениеләргә бик теләп бармыйлар. Кадрлар потенциалын саклау һәм тулыландыру елдан-ел катлаулана бара.

Әлеге ярдәмче программаны тормышка ашыру мәдәният өлкәсендәге учреждениеләр эшчәнлегендә булган кыенлыкларны жиңеп чыгарга, концерт һәм башка программаларны, сәхнә чыгышларын, цирк тамашаларын, номерларын булдыру һәм күрсәтү, концерт, цирк һәм башка программаларны, сәхнә чыгышларын оештыру һәм күрсәтү буенча хезмәтләр күрсәтү мөмкинлеген бирәчәк. Программа интеллектуаль, ижади, оештыру һәм финанс мөмкинлекләрен берләштерүне күздә тотта.

«2023-2025 елларга муниципаль концерт учреждениелерен үстерү» ярдәмче программасынын максаты, бурычлары, нәтижелерен бәяләү индикаторлары, чаралары һәм финанслау

№ т/б	Төп чараларнын исеме	Башкаруучылар	Төп чараларнын үтәү сроклары	Ахыргы нәтижелерне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларнын зурлыгы			Финанслау чыганагын күрсәтп, финанслау (мөң сум)			Көтелгән нәтижә
					2023	2024	2025	2023	2024	2025	
	1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12
	Муниципаль бюджет										
Максат: Др Чаллы шәһәре халкынын мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә алымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Др Чаллы шәһәренән мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү											
Бурыч: Милли, Россия, дөньякүләм музыка, цирк традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча сәнгатьне үстерү											
1	Концертлар һәм башка программалар, сәхнә чыгышлары күрсәтү	«Орган залы» МАМУ	2023 - 2025 еллар	Концерт һәм башка программалар саны, берәмлек	100	100	100	-	-	-	Коллективларнын ижади эшчәнлеген үстерү, барлык ашытәге халыкнын мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү
2		«Сара Садыккова исемндәге концертлар залы» МАМУ		Концерт һәм башка программалар саны, берәмлек	150	150	150	-	-	-	
3	Цирк тамашалары һәм номерлары ясау һәм күрсәтү	«Др Чаллы филармониясе» МБМУ	2023 - 2025 еллар	Тамашалар, номерлар саны, берәмлек	12	14	14	-	-	-	

4.	Концерт, цирк һәм башка программалар, сәхна чыгышлары әзерләү, оештыру һәм күрсәтү буюнча хезмәт күрсәтү	«Орган залы» МАМУ	2023 - 2025 годы	Концерт һәм башка программаларга килгән тамашачылар саны, кеше	43 000	43 000	43 000	53 284,1	53 203,5	53 739,6	
		«Сара Садықова исемдәге концертлар залы» МАМУ			106 000	106 000	106 000				
		«Др Чаллы филармониясе» МБМУ			11 000	11 000	11 000				

«2023 - 2025 елларга мэдәни-ял учреждениеләрен үстерү» ярдәмче программасы

Ярдәмче программаның паспорты

Ярдәмче программаның исеме	2023-2025 елларга мэдәни-ял учреждениеләрен үстерү (алга таба – ярдәмче программа)				
Ярдәмче программаны эшләү өчен нигез (хокукий актың исеме, номеры һәм датасы)	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасының «Мэдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Законы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәләгән бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрэндәге 5326 номерлы карары				
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мэдәният идарәсе (алга таба – мэдәният идарәсе)				
Ярдәмче программаны үтәүчеләр	Мэдәният идарәсе, муниципаль мэдәният учреждениеләре				
Ярдәмче программаның максаты	Яр Чаллы шәһәре халкының мэдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мэдәни потенциалын саклау һәм үстерү				
Ярдәмче программаның бурычлары	Муниципаль мэдәни-ял учреждениеләренең нәтижәле эшчәнлегә һәм сыйфатлы үсешә өчен шартлар тудыру, социаль-мэдәни ижат процессына жәлеп итү өчен халыкның инициативаларына һәм активлыгына ярдәм күрсәтү, яшьләргә һәм яшүсмерләргә мэдәният хезмәте күрсәтүнең яңа формаларын һәм методларын кертү				
Ярдәмче программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2023 - 2025 еллар				
Еллар буенча бүлеп, ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганақлары	Ярдәмче программаны тормышка ашыру еллары				
	Финанслау чыганақлары	2023 ел (мең сум)	2024 ел (мең сум)	2025 ел (мең сум)	Тормышка ашыру чоры өчен барлығы (мең сум)
	Муниципаль бюджет	195 528,8	143 382,8	144 885,0	483 796,6
	Федераль бюджет				
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганақлар	-	-	-	-
Барлығы	195 528,8	143 382,8	144 885,0	483 796,6	

Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	- шәһәр халкына социаль-мәдәни, агарту, күнел ачу характерындагы төрле хезмәтләр күрсәтү, сәнгать ижаты белән шөгыйльләнү өчен шартлар тудыру. Мәдәни-ял хезмәтләренең адреслы характеры (берәмлекләр, кеше); - ирекле ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтләрендә катнашу өчен шартлар тудыру (кеше)
Ярдәмче программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Ярдәмче программаның үтәлешен контрольдә тотуны мәдәният идарәсе гамәлгә ашыра

Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың эчтәлегә

«2023-2025 елларга мәдәни-ял учреждениеләрен үстерү» ярдәмче программасы муниципаль мәдәни-ял учреждениеләрен нәтижелә эшләү һәм сыйфатлы үстерү өчен шартлар тудыруга, социаль-мәдәни ижат процессына тарту өчен халыкның инициативасына һәм активлыгына ярдәм итүгә, сәнгать һәм эстетик тәрбия бирүгә, балалар һәм яшьләр белән эшләүнең инновацион формаларын ачыклауга юнәлдерелгән.

Ял итү учреждениеләренең популярлыгы һәм әһәмияте кими. Учреждениеләрне алга таба эксплуатацияләүдә җитди хәл килеп туды. Аларның күбесенә капитал ремонт кирәк: «КАМАЗ» мәдәният сарае» МАМУ, «Сара Садыкова исемдәге концертлар залы» МАМУ. Шул ук вакытта шәһәрнең яңа микрорайоннарында мәдәният учреждениеләре төзү мәсьәләсе кискен тора.

Мәдәни-ял учреждениеләре кадрлар базасын ныгытуга мохтаж. Хезмәт хакы түбән булу сәбәпле, яшь белгечләр алда санап үтелгән учреждениеләргә бик теләп бармыйлар. Кадрлар потенциалын саклау һәм тулыландыру елдан-ел катлаулана бара.

Әлеге ярдәмче программаны тормышка ашыру мәдәният өлкәсе учреждениеләре эшчәнлегендә булган кыенлыklarны җиңеп чыгарга, мәдәни мирасны саклау һәм шәһәрнең мәдәни потенциалын үстерү буенча максатчан эш алып барырга мөмкинлек бирәчәк. Ярдәмче программа интеллектуаль, ижади, оештыру һәм финанс мөмкинлекләрен берләштерүне күздә тотта.

Ярдәмче программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтижеләрен характерлаучы индикаторлар һәм санлы күрсәткечләр системасы кулланыла.

«2023-2025 елларга мәдәни-ял учреждениеләрен үстерү» ярдәмче программасының максаты, бурычлары,
нәтижәләрен бәяләү индикаторлары, чаралары һәм финанслау

№ т/б	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижәләренә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы			Финанслау чыганагын күрсәтеп, финанслау (мең сум)			Көтелгән нәтижә
					2023	2024	2025	2023	2024	2025	
					5	6	7	9	10	11	
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	
							Муниципаль бюджет				
Максат: Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яна ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү											
Бурыч. Муниципаль мәдәни-ял учреждениеләренең нәтижәлә эшчәнлегә һәм сыйфатлы үсешкә өчен шартлар тудыру, социаль-мәдәни ижат процессына жәлеп итү өчен халыкның инициативаларына һәм активлыгына ярдәм күрсәтү, яшьләргә һәм яшүсмерләргә мәдәният хезмәткә күрсәтүнең яна формаларын һәм методларын кертү											
1	Клуб формирваниеләре эшен тәэмин итү	«Энергетик» МС» МАМУ	2023 - 2025 еллар	Клуб формирваниеләре саны, берәмлек	17	17	17	-	-	-	Шәһәр халкына социаль-мәдәни, агарту, күнел ачу характерындагы төрле хезмәтләр күрсәтү, сәнгать ижаты белән шөгылләнү өчен шартлар тудыру. Мәдәни-ял итү хезмәтләренә адреслы характеры
2		«Чишмә» ХДЙ» МАМУ			35	35	35	-	-	-	
3		«Эврика» ШМҮ» МАМУ			24	24	24	-	-	-	
4		«Кызыл тау» мәдәният үзәге» МБМУ			17	17	17	-	-	-	
5		«КАМАЗ»МС» МАМУ			16	16	16	-	-	-	
6	Халыкны мәдәни-ял учреждениеләре хезмәтләре белән тәэмин итү һәм ялны оештыру буенча хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару)	«Энергетик» МС» МАМУ	2023 - 2025 еллар	Килүчеләр, чаралар саны, берәмлек	307 000	307 050	307 050	195 528,8	143 382,8	144 885,0	
		«Чишмә» ХДЙ» МАМУ			111 600	111 600	111 600				
		«Эврика» ШМҮ»			60 000	60 000	60 000				

		МАМУ									
		«Кызыл тау» мэдэният үзэге» МБМУ			55 000	55 000	55 000				
		«КАМАЗ»МС» МАМУ			307 000	307 050	307 050				
7	Волонтерлар базасын булдыру, аларны мэдэни-массакүлэм чаралар эзерлэгүгэ, акциялэр үткэрүгэ жэлеп итү	«КАМАЗ»МС» МАМУ	2023 - 2025 еллар	Ирекле ярдэм (волонтерлык) хэрэкэтлэрендэ катнашучылар саны, кеше	60	62	65	-	-	-	Ирекле ярдэм (волонтерлык) хэрэкэтлэрендэ катнашу өчен шартлар тудыру

«Тармакның кадрлар потенциалын үстерү, тармакта эш һәм ижади эшчәнлек өчен стимуллаштыру шартлары тудыру» ярдәмче программасы

Ярдәмче программаның паспорты

Ярдәмче программаның исеме	2023-2025 елларга мәдәни-ял учреждениеләрен үстерү (алга таба – ярдәмче программа)				
Ярдәмче программаны эшләү өчен нигез (хокукый актның исеме, номеры һәм датасы)	«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрена 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасының «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендә 1705 номерлы Законы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәләгән баяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрена 5326 номерлы карары				
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе (алга таба – мәдәният идарәсе)				
Ярдәмче программаны үтәүчеләр	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре				
Ярдәмче программаның максаты	Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү				
Ярдәмче программаның бурычлары	1. Тармакны квалификацияле персонал белән тәэмин итү. 2. Тармакта эшләү һәм ижади эшчәнлек өчен стимуллаштыручы шартлар тудыру, яшь талантларга ярдәм итү				
Ярдәмче программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2023 - 2025 еллар				
Еллар буенча бүлеп, ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	Ярдәмче программаны тормышка ашыру еллары			
		2023 ел (мең сум)	2024 ел (мең сум)	2025 ел (мең сум)	Тормышка ашыру чоры өчен барлығы (мең сум)
	Муниципаль бюджет	1 311,2	1 311,2	1 311,2	3 933,6
	Федераль бюджет				
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-
Барлығы	1 311,2	1 311,2	1 311,2	3 933,6	

<p>Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижэләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре</p>	<ul style="list-style-type: none"> - мәдәният хезмәткәрләренә һөнәри дәрәжәсен күтәрү, фән һәм мәдәният арасында мэгълүмати канал булдыру (берәмлек); - сәнгать белеме бирү системасының кадрлар потенциалын үстерү (берәмлек); - тармакның иң яхшы хезмәткәрләренә ярдәм күрсәтү (кеше); - әдәбият һәм сәнгать эшлеклеләренә ярдәм күрсәтү (кеше); - сәләтле балаларга ярдәм итү, аларны алга таба стимуллаштыру (кеше).
<p>Программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы</p>	<p>Ярдәмче программаның үтәлешен контрольдә тотуны мәдәният идарәсе гамәлгә ашыра</p>

Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың эчтәлегә

«Тармакның кадрлар потенциалын үстерү, тармакта эш һәм ижади эшчәнлек өчен стимуллаштыру шартлары тудыру» ярдәмче программасы тармакны квалификацияле персонал белән тәмин итүгә, тармакта эшләү һәм ижади эшчәнлек өчен стимуллаштыручы шартлар тудыруга, яшь талантларга ярдәм итүгә юнәлдерелгән.

Кадрлар проблемасы төп проблемаларның берсе булып кала, чөнки мәдәният тармагының икътисадый потенциалы беренче чиратта хезмәт ресурсларын билгели. Бүгенге көндә мәдәният тармагының өстәмә белем бирү оешмалары профессиональ кадрлар белән яхшы тәмин ителгән. Мәдәни-ял итү учреждениеләре (клублар, музейлар, китапханәләр, театрлар, хореография коллективлары) кадрлар базасын ныгытуга мохтаж. Хезмәт хакы түбән булу сәбәпле, яшь белгечләр алда санап үтелгән учреждениеләргә бик теләп бармыйлар. Кадрлар потенциалын саклау һәм тулыландыру елдан-ел катлаулана бара.

Әлеге ярдәмче программаны тормышка ашыру мәдәният өлкәсе учреждениеләре эшчәнлегендә булган кыенлыкларны жинеп чыгарга, мәдәни мирасны саклау һәм шәһәрнең мәдәни потенциалын үстерү буенча максатчан эш алып барырга мөмкинлек бирәчәк. Программа интеллектуаль, ижади, оештыру һәм финанс мөмкинлекләрен берләштерүне күздә тотта.

«Тармакның кадрлар потенциалын үстерү, тармакта эш һәм ижади эшчәнлек өчен стимуллаштыру шартлары тудыру»
ярдәмче программасының максаты, бурычлары, нәтижэләрен бәяләү индикаторлары, чаралары һәм финанслау

№ т/б	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларның үтәү сроклары	Ахыргы нәтижэләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы			Финанслау чыганагын күрсәтеп, финанслау (мен сум)			Көтелгән нәтижә
					2023	2024	2025	2023	2024	2025	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					Муниципаль бюджет						
Максат: Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү											
1 бурыч. Тармакны квалификацияле персонал кадрлары белән тәэмин итү											
1	Фәнни-гамәли конференцияләр, семинарлар һәм укытуның башка формаларын оештыру	Мәдәният идарәсе	2023 - 2025 еллар	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	2	2	2	30,0	30,0	30,0	Мәдәният хезмәткәрләренен һөнәри дәрәжәсен күтәрү, фән һәм мәдәният арасында мәгълүмати канал булдыру
2	Һөнәри осталык буенча шәһәр конкурслары үткәрү	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре һәм өстәмә белем бирү оешмалары	2023 - 2025 еллар	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	1	1	1	150,0	150,0	150,0	Сәнгать белеме бирү системасының кадрлар потенциалын үстерү
2 бурыч. Тармакта эшләү һәм ижади эшчәнлек өчен стимуллаштыру шартлары тудыру, яшь талантларга ярдәм күрсәтү											
3	Мәдәният учреждениеләренен иң яхшы белгечләре өчен стимуллаштыру шартлары тудыру (Хаким премиясе)	Мәдәният идарәсе	2023 - 2025 еллар	Премия алуучылар саны, берәмлек	20	20	20	781,2	781,2	781,2	Тармакның иң яхшы хезмәткәрләренә ярдәм күрсәтү

4	Әдәбият һәм сәнгать өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашыручы затлар өчен стимуллаштыру шартлары тудыру (әдәбият һәм сәнгать өлкәсендә конкурс	Мәдәният идарәсе	2023 - 2025 еллар	Номинацияләрдә э жиңүчеләр саны, берәмлек	4	4	4	230,0	230,0	230,0	Әдәбият һәм сәнгать эшлекләренә ярдәм күрсәтү
5	Сәләтле балаларга шөһәр Хакиме стипендияләрен гамәлгә кую	Балалар сәнгать мәктәпләре (1 нче БММ, 2 нче БММ, 3 нче БММ, 4 нче БММ, 5 нче БММ, С.Сәйдәшев исемендәге 6 нчы БММ, БХМ, 1 нче БСМ, БСМ, БТСМ)	2023 - 2025 еллар	Стипендия алучылар саны, кеше	10	10	10	120,0	120,0	120,0	Сәләтле балаларга ярдәм күрсәтү, алга таба аларны стимуллаштыру
6	Сәләтле балаларны Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе Мәдәният министрлыклары грантларына һәм стипендияләренә тәкъдим итү, кеше			ТР һәм РФ Мәдәният министрлыклары грантларына һәм стипендияләренә тәкъдим ителгән балалар саны, кеше	2	2	2	-	-	-	

«2023-2025 елларга Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүче халыклар мәдәниятен саклау һәм үстерү»
ярдәмче программасы

Ярдәмче программаның паспорты

Ярдәмче программаның исеме	2023-2025 елларга Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүче халыклар мәдәниятен саклау һәм үстерү (алга таба – ярдәмче программа)				
Ярдәмче программаны эшләү өчен нигез (хокукый актының исеме, номеры һәм датасы)	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасының «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Законы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәләлеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрәндәге 5326 номерлы карары				
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе (алга таба – мәдәният идарәсе)				
Ярдәмче программаны үтәүчеләр	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре				
Ярдәмче программаның максаты	Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яна ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәрәнен мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү				
Ярдәмче программаның бурычлары	Шәһәр территориясендә яшәүче халыкларның милли мәдәниятләрен саклау һәм үстерү, аларның рухи бергәлеген ныгыту, мәдәни, регионара, халыкара элементләрен үстерү				
Ярдәмче программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2023 - 2025 еллар				
Еллар буенча бүлеп, ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганакалары	Финанслау чыганакалары	Ярдәмче программаны тормышка ашыру еллары			
		2023 ел (мең сум)	2024 ел (мең сум)	2025 ел (мең сум)	Тормышка ашыру чоры өчен барлығы (мең сум)
	Муниципаль бюджет	2 268,8	2 068,8	2 068,8	6 406,4
	Федераль бюджет				
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганакалар	-	-	-	-
Барлығы	2 268,8	2 068,8	2 068,8	6 406,4	

<p>Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре</p>	<p>- шәһәр халкын үзешчән коллективларның, аерым башкаручыларның, рәссамнарның фольклор ижатында катнашуга стимуллаштыру, аларның ижатын популярлаштыру (берәмлек); - коллективлар үсеше өчен шартлар тудыру; - шәһәрнең тарихи-мәдәни мирасын саклау, Чаллы язучыларының ижатын популярлаштыру; - сәнгать эсәрләрен популярлаштыру (берәмлек).</p>
<p>Ярдәмче программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы</p>	<p>Ярдәмче программаның үтәлешен контрольдә тотуны мәдәният идарәсе гамәлгә ашыра</p>

Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың эчтәлеге

«2023-2025 елларга Яр Чаллы шәһәрində яшәүче халыклар мәдәниятен саклау һәм үстерү» ярдәмче программасы шәһәр территориясендә яшәүче халыкларның милли мәдәниятләрен саклау һәм үстерүгә, аларның рухи бергәлеген ныгытуга, мәдәни, регионара, халыкара элементләрен үстерүгә юнәлдерелгән.

Әлеге ярдәмче программаны тормышка ашыру мәдәни мирасын саклау һәм шәһәрнең мәдәни потенциалын үстерү буенча максатчан эш алып барырга мөмкинлек бирәчәк. Программа интеллектуаль, ижади, оештыру һәм финанс мөмкинлекләрен берләштерүне күздә тотта.

Мәдәниятнең төп үзенчәлеге шунда: мәдәни эшчәнлек нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагылыш таба һәм интеллектуаль потенциалны арттыруда, шәхесләрнең кыйммәтле ориентирларын һәм үз-үзен тотышы нормаларын үзгәртүдә чагыла, бу ахыр чиктә жәмгыять эшчәнлегенә нигезләрнең үзгәрүенә китерә.

«2023 - 2025 елларга Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халыкларның мәдәниятен саклау һәм үстерү» ярдәмче программасының максаты, бурычлары, нәтижәләрен бәяләү индикаторлары, чаралары һәм финанслау

№ т/б	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Башкару сроклары	Ахыргы нәтижәләргә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы			Финанслау чыганагын күрсәтеп, финанслау (мен сум)			Көтелгән нәтижә
					2023	2024	2025	2023	2024	2025	
					5	6	7	8	9	10	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Максат: Яр Чаллы шәһәре халкының мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренең мәдәни потенциалын саклау һәм үстерү											
Бурыч. Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халыкларның милли мәдәниятен саклау һәм үстерү, аларның рухи бергәлеген ныгыту, халыкара мәдәни элементларга үстерү											
1	Шәһәр конкурслары, фестивальләр, күргәзмәләр, календарь бәйрәмнәр оештыру һәм үткәрү; республика һәм бөтенроссия конкурсларында, фестивальләрендә һәм күргәзмәләрендә катнашу	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре, Башкарма комитетның районнар һакимиятләре	2023 - 2025 еллар	Үткәрелгән бәйрәмнәр саны, милли мәдәният көннәре (ким түгел), берәмлек	8	8	8	1 348,8	1 148,8	1 148,8	Шәһәр халкын үзешчән коллективларның, аерым башкаручыларның, рәссамнарның фольклор ижатында катнашуга стимуллаштыру, аларның ижатын популярлаштыру
2	Коллективларга сәхнә костюмнары сатып алу	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре	2023 - 2025 еллар	Коллективлар саны (ким түгел), берәмлек	1	1	1	400,0	400,0	400,0	Коллективларны үстерү өчен шартлар тудыру

3	Музыка уен кораллары һәм сәхнә жиһазлары сатып алу	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре	2023 - 2025 еллар	Исемнәр саны (ким түгел), берәмлек	1	1	1	410,0	410,0	410,0	Коллективларны үстерү өчен шартлар тудыру
4	Китаплар, басма продукция бастыру һәм сатып алу	Мәдәният идарәсе, муниципаль мәдәният учреждениеләре	2023 - 2025 еллар	Басма исемнәренә саны (ким түгел), берәмлек.	1	1	1	60,0	60,0	60,0	Шәһәрнең тарихи-мәдәни мирасын саклау, Чаллы язучылары ижатын популярлаштыру
5	Татар һәм рус прозасын һәм поэзиясен популярлаштыруга юнәлдерелгән чаралар үткәрү	Мәдәният идарәсе, «Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУ	2023 - 2025 еллар	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	6	6	6	50,0	50,0	50,0	Әдәби әсәрләрне популярлаштыру

«2023 - 2025 елларга мэдәни мирас объектларын саклау һәм популярлаштыру» ярдәмче программасы»

Ярдәмче программаның паспорты

Ярдәмче программаның исеме	2023-2025 елларга Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүче халыклар мэдәниятен саклау һәм үстерү (алга таба – ярдәмче программа)				
Ярдәмче программаны эшләү өчен нигез (хокукий актның исеме, номеры һәм датасы)	«Россия Федерациясе халыкларының мэдәни мирас объектлары (тарихи һәм мэдәни һәйкәлләр) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасының «Мэдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Законы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәләлеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрәндәге 5326 номерлы карары				
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мэдәният идарәсе (алга таба – мэдәният идарәсе)				
Ярдәмче программаны үтәүчеләр	Мэдәният идарәсе, муниципаль мэдәният учреждениеләре				
Ярдәмче программаның максаты	Шәһәр территориясендә яшәүче халыкларның милли мэдәниятләрен саклау һәм үстерү, аларның рухи бергәлеген ныгыту, мэдәни, регионара, халыкара элементләрен үстерү				
Ярдәмче программаның бурычлары	Мэдәни мирас объектларын популярлаштыру				
Ярдәмче программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2023 - 2025 еллар				
Еллар буенча бүлеп, ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганакалары	Финанслау чыганакалары	Ярдәмче программаны тормышка ашыру еллары			
		2023 ел (мең сум)	2024 ел (мең сум)	2025 ел (мең сум)	Тормышка ашыру чоры өчен барлығы (мең сум)
	Муниципаль бюджет	0,0	0,0	0,0	0,0
	Федераль бюджет				
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганакалар	-	-	-	-
Барлығы	0,0	0,0	0,0	0,0	

Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	- гражданнарны мәдәни кыйммәтләргә тарту (берәмлекләр)
Ярдәмче программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Ярдәмче программаның үтәлешен контрольдә тотуны мәдәният идарәсе гамәлгә ашыра

Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың эчтәлегә

«2023 - 2025 елларга мәдәни мирас объектларын саклау һәм популярлаштыру» ярдәмче программасы Яр Чаллы шәһәре территориясендә урнашкан тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне саклауга, Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы законнары таләпләренә туры китереп мәдәни мирас объектларын дәүләт тарафыннан саклауны тәмин итүгә, мәдәни мирас объектларын популярлаштыруга юнәлдерелгән.

Мәдәният һәм сәнгать үсеше өчен тискәре ситуацияне бюджетның тотрыклы дефициты да, халыкның реаль керемнәре кимү тенденциясә дә китереп чыгара. Бу шәһәр территориясендәгә кайбер архитектура, тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренәң начарлануына китерде. Тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне фәнни тикшеренү һәм туризм объектлары буларак куллану өчен кирәкле инфраструктура юк.

Әлеге ярдәмче программаны тормышка ашыру мәдәният өлкәсә учреждениеләре эшчәнлегендә булган кыенлыкларны жиңеп чыгарга, мәдәни мирасны саклау һәм шәһәрнең мәдәни потенциалын үстерү буенча максатчан эш алып барырга мөмкинлек бирәчәк.

«2023 – 2025 елларга мэдәни мирас объектларын саклау һәм популярлаштыру» ярдәмче программасының максаты, бурычлары, нәтижәләрен бәяләү индикаторлары, чаралары һәм финанслау

№	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларның үтәү сроклары	Ахыргы нәтижәләргә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы			Финанслау чыганагын күрсәтеп, финанслау (мең сум)			Көтелгән нәтижә
					2023	2024	2025	2023	2024	2025	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Максат: Яр Чаллы шәһәре халкының мэдәният һәм сәнгать өлкәсендә агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, Яр Чаллы шәһәренен мэдәни потенциалын саклау һәм үстерү											
Бурыч: Мэдәни мирас объектларын популярлаштыру											
1	Шәһәр территориясендә урнашкан мэдәни мирас объектларын популярлаштыруга юнәлдерелгән һәм үткәрелгән чаралар, күргәзмәләр, фестивальләр, конкурслар саны	«Яр Чаллы картиналар галереясы» МБУ, «Тарихи-туган якны өйрәнү музей» МАМУ	2023 - 2025 еллар	Чаралар, күргәзмәләр саны, берәмлек	23	24	25	-	-	-	Гражданның мэдәни кыйммәтләргә жәлеп итү

Башкарма комитет Аппараты
Житәкчесе урынбасары,
эш кәгазьләрен алып бару идарәсе башлыгы

Н.И. Галиева